

L E E U -
C O U -

V R Y D A G

W A R D E R
R A N T.

den 5 JANUARY.

(Bij deze COURANT, wordt een Byvoegsel GRATIS uitgegeven.)

OPENBAAR HOOGER ONDERWYS.

FRANKER, den 29-ten December 1815.

Op gister heeft alhier de plechtige inhuldiging van Vrieslands *Athenaeum* plaats gehad, en is dit feest, zoo belangrijk voor alle ingezetenen, die eenigen prijs op de uitbreiding der Wetenschappen stellen, met den meesten luister gevierd.

Des morgens, ten half tien uren, begaven zich de Heeren Curatoren *Camber* en *Jonkheer van Lijn*, (zijnde de heer *Conradi* door ongesteldheid verhinderd) naar het *Athenaeum*, ten einde aldaar de Heeren Professoren op te wagten en zich, in volle staatsie, voorafgegaan door de *Pajellen* en *schepters*, naar het Stadhuis te begeven, alzo het geheele ligchaam van het *Athenaeum* aldaar was genoodigd door eene commissie uit het Stedelijk Bestuur.

De geheele Schutterij, in volle wapenen geschaard, aanvoerde hier den bovengemelden trein, welke in eene der zalen, door den Heer President Burgemeester *Wentholt*, en eene commissie uit de Vroedschap werd ontvangen.

Bij de uittocht uit het Stadhuis, heeft zich gemeld de Heer President, met de commissie uit de Vroedschap, agter den trein van het *Athenaeum* gevoegd, en is dezelve, voorgaans en gesloten door detachementen van de schutterij, aldus en *corps* getrokken naar het huis van den Heer *J. de Swart*, Raad in de Vroedschap, alwaar zich de Heer Gouverneur van de Provincie bevond, als ook eene commissie uit Heeren Gedeputeerde Staten, die, op invitatie van Heeren Curatoren, zich wel naar Franeker hadden willen begeven, ten einde met derzelver tegenwoordigheid de inhuldiging te vereeren. — Heeren Curatoren en Professoren hunne complimenten hebbende afgelegd en verzocht, de eer te mogen hebben den Heer Gouverneur in staatsie naar de Kerk van het *Athenaeum* te geleiden, heeft Zijn Hoog Edele Gestrenge aan dit verzoek voldaan en, gevolgd door de commissie van Heeren Gedeputeerde Staten en de commissie uit het Stedelijk Bestuur, is de geheele trein, in dezelfde orde als plaats had bij de uittocht van het Stadhuis, naar voormelde Kerk opgetrokken.

De westelijke ingang van het *Athenaeum*, zoo wel als een gepast inschrift op de herstelling van den tempel der Zanggodinnen, voorzien; eene keurige muziek verwelkomde hier den Stoet, met het aanheffen van het zoo geliefd *Wilhelmus*-lied.

De Voorzitter van Curatoren beklom vervolgens het spreekgestoelte, en heeft de plegheden van den dag doen voorafgaan door eene deftige redevoering, waarin de lotgevallen der voormalige Academie, van derzelver stichting af tot de vernietiging toe, kortelijk zijn afgescherst. — De herinnering aan den luister van dit Gesticht, — aan de weldaden van het Vorstelijk huis van Oranje Nassau, — aan de verdiensten van zoo vele Vriesche Hoogleraren, welke Franekers zetel van geleerdheid bijzonder hebben doen uitmunten, zijn met de hartelijkste deelneming en genoegeen aangehoord, zoo wel als de oprechte dankbetuigingen aan den geliefden Koning, die wel bijzonder uit aanmerking der verdiensten dezer voormalige Universiteit, het *Athenaeum* tot alle takken van hooger onderwijs heeft gelieven uit te breiden.

Na het uitspreken dezer redevoering, is naar aanleiding van het besluit van Z. M., van den 14-ten augustus no. 14, alles verricht wat tot de eigenlijke plegheden van den dag werd vereischt, — als het afkondigen der takken van onderwijs, — het aflezen der namen van Heeren Curatoren en Professoren; — de beëdiging der laatste, en het uitroepen van den Professor *J. W. de Crane*, tot *Rektor Magnificus* en provisionelen *Bibliothecaris*.

Het *Athenaeum* aldus zijnde geconstitueerd, heeft ook de spreker de Heeren Studenten begroet; — vervolgens de commissie uit het Stedelijk Bestuur van Franeker, met het herleven der Scholen van geleerdheid en de wettige hoop op de herstelling van de welvaart der gemeente, geluk gewenscht; — eindelijk de Heer Gouverneur plechtig bedankt voor den bijzonderen luister, door deszelfs tegenwoordigheid, aan de inhuldiging toegebracht, en zijn, bij die gelegenheid, de ijverige pogingen door Zijn Hoog Edele Gestrenge aangewend tot de uitbreiding van dit gesticht, met dank erkend, en hetzelfde in Zijne veelvermogenende bescherming aanbevolen.

De plegheden der inhuldiging aldus ten einde gelopen zijnde, heeft de Heer *W. A. van Hengel*, beroepen gewoon Hoogleraar in de Godgeleerdheid, deszelfs intree-redevoering gehouden: *De elementis Disciplinæ Theologicæ bene ac diligenter pertractandis* (dat is over de noodzakelijkheid eener ijverige beoefening der grondbeginselen van de Godgeleerde Studien.)

In de schoonste taal is ten klaarsten bewezen: 1. Dat de studie dier grondbeginselen, op zich zelve genomen, nuttig en aangenaam is. 2. Dat zij daarom naauwkeurig moeten beoefend worden, wijl zij met elkander in het naauw verband staan. 3. Dat zij opleiden tot de kennis dier zelfde hoogere Wetenschappen, die op de Academien worden onderwezen. — Jammer was het, dat gebrek aan tijd, voornamelijk ook de vreeze, om in het ongunstigst jaargetijde de toehoorders op te houden, het publiek heeft beroofd van het tweede gedeelte dezer belangrijke redevoering, dan dit verlies zal door den druk vergoed worden.

Na afwisseling van muziek, heeft vervolgens de Heer *H. A. Hamaker*, betoepen gewoon Hoogleraar in de Dostersche Letteren, eene redevoering gehouden: *De Græcis Latinisque rerum Scripturibus mediæ ævi ex Orientalium fontibus illustrandis* (dat is, over de noodzakelijkheid om de Grieksche en Latijnsche Schrijvers der Middeleeuwen te verklaren uit de bronnen van het Oosten.)

Hoe zeer de geschiedenis in eene naauwe betrekking

staat tot de overige deelen der letterkunde; — hoe noodzakelijk het is, niet alleen de geschiedenis in hare gehelen omvang te kennen, maar ook dezelve met de taal, zeden, wetten en het karakter der natien te vergelijken, — eindelijk hoe dringend het is, de mislagen der Latijnsche en Grieksche Schrijvers, door de werken der Oosterlingen te verbeteren, is met dichtertelijk vuur, — met treffelijke voorbeelden en de krachtigste taal voorgedragen.

Deze redevoeringen zijnde uitgesproken, hebben de Leden van het *Athenaeum* den Heere Gouverneur, en commissie uit de Heeren Gedeputeerde Staten, merdezelve staatsie en trein, naar het Heeren Logement verzeld, waar, door Heeren Curatoren een maaltijd was bevolen, ten einde dezen heugelijken dag verder in gepaste vrolijkheid door te brengen.

Aan dezelve hebben deel genomen, buiten den Heer Gouverneur en de commissie uit de Heeren Gedeputeerde Staten, eene commissie uit het Stedelijk Bestuur van Franeker, eene commissie uit Heeren Studenten, de Heeren Predikanten der verschillende Kerkgenootschappen, de Presidenten van onderscheidene tribunaalen, en eene aanzienlijke schaar van Vrieslands Staten, Edelen en voornamelijk ingezetenen der Stad Franeker.

Met bijzonderen geestdrift zijn er toasts gedronken ter eere van den stichter van het *Athenaeum*, van den Overwinnaar bij Waterloo, van Hare Koninklijke Majesteit Mevrouw de Koningin, het Koninklijk Huis van Oranje Nassau, het *Athenaeum*, den bloei der Stad Franeker, enz.

Wij mogen niet verznemen hier bij aantemerkken, dat ondanks het ongunstig jaargetijde, de Kerk van het *Athenaeum* de van alle kanten toegevloede menigte niet heeft kunnen bevatten, ondanks alle voorzorgen tot plaatsing, en dat niet alleen het *Athenaeum*, des avonds was geillumineerd en veriserd met verlichte chassinetten, toepasselijk op de herstelling van het *Hooger Onderwijs*, op de hooge verbintenis van den geliefden *Kroonprins*, en den *Vrede*, maar dat ook het Stadhuis geheel was verlicht en, bijna eenparig, alle ingezetenen der Stad hunne huizen in den besten smaak hadden verlicht en opgesierd, zoo dat deze plechtige dag met de hartelijkste vreugde en toejuiching is gevierd.

Na vele afwisselingen van vries- en doolweder, is eindelijk den zosten november, O. St., des avonds de Nerva toegevrozen, en daardoor de scheepvaart gesloten; sedert eergister gaat men reeds over het ijs. Ook begint men bereids de schipbrug weder te piaseren, die, zoo als gewoonlijk, door den ijsgang naar den oever gedreven was.

De Engelsche ambassadeur, graaf *Cathcart*, is hier aangekomen. Men verwacht eerstdaags H. M. de regeerende Keizerin.

Hare Keizerlijke Hoogheid de Grootvorstin *Catharina Paulowna*, heeft 4000 roebels aan de inwoners van Casan geschonken, die door den zwaren brand zoo veel geleden hebben. De geheele som der weldadige giften, reeds naar die plaats verzonden, is 200,000 roebels.

Kortelings zijn, volgens de Courant van deze stad, in het dorp *Moscowaja*, in den kreits van *Woronesch* op eenen zondag in de kerk aldaar 84 paar getrouwd.

Volgens berichten uit *Moskou*, herrist die oude stad uit hare asch, en zal schoner zijn, dan ooit te voren, hoewel minder groot. Het is eene ongelooflijke zaak, hoe zeer die stad in korten tijd is veranderd. De tegenwoordige gouverneur *Tomasow* (generaal en admiraal) houdt zich onafgebroken en met ijver bezig met derzelver herstel. Het is een verbaasend en waarlijk in onze hedendaagsche tijden nieuw schouwspel, die uitgestrekte vlakke te zien, waar op het oog eene afwisselende en verwarde mengeling beschouwd van puin, van paleizen, zoo van steen als van hout, van groote en kleine huizen, van kerken, van plaatsen waar afgebrande huizen lagen, en van onbebouwde landen, alles met steenbakkerijen en kalkovens omringd, en te midden van dat alles eene menigte onder elkander kriegende werklieden van allerlei klassen. Het geheel doet denken aan den toren van Babel, met dat onderscheid echter, dat de toekomst zeer verschillend zal zijn. Alle straten, die op de werkplaatsen uitloopen, zijn vol rijtuigen, met bouwstoffen beladen. Het Kremlin, het welk reeds voorheen het schoonste sielbad der stad was, is voor een gedeelte geheel nieuw opgebouwd, en naar een veel regelmatig plan; de oude muren, die daarvan nog overgebleven waren, zijn overkalkt en witgemaakt. De kanonnen op den vijand veroverd, zijn verscheiden reijen hoog geplaatst op het groote plein tegen over het hôtel van den senaat; palen duidende natien aan waartoe zij behoord hebben, Fransen, Oostenrijkers, Pruisen, Italianen, Engelschen, Duitschers, Spanjaarden, Zweden en Polakken. Men bestemt dezelve om een gedenkteken op te richten, waarvan men het programme reeds voorgesteld heeft. Men spreekt er van, om op eene openbare plaats, tusschen het Kremlin en den nieuwen Bazar, een gebouw oneindig schonner dan het oude, een kerk op te bouwen, rondom welke deze kanonnen voor eerst geplaatst moeten worden.

NAPELS, den 8 December.

Het geschenk, door den Koning aan den Prins van *Talleyrand* voor de moedige verdediging zijner zaak op het Congres van Weenen tegen *Murat*, bestaat uit een jaarlijks inkom van 60,000 franken. De Prins van *Mettelnich* zal voor het sluiten van het traktaat met Z. M. een even dergelijk geschenk bekomen.

Men vleit zich alhier met vrij veel zekerheid, dat men het geluk zal genieten Z. M. den Keizer van Oostenrijk, in het aanstaande voorjaar alhier te zullen zien.

In het officieel dagblad, wordt het volgende artikel gevonden:

„Alle de Kabinetten van Europa zijn thans officieel. (Het vervolg op de kant dezer bladzijde.)

sikenen. Zij zullen naar hun land teruggevoerd worden, onder bedreiging van de zwaarste straffen, indien zij immer weder eenen voet op het Napolitaansche grondgebied zetten.

Den uitvoer van olij, welke alhier verboden was, is op nieuw, onder eenige bepalingen, weder opengesteld; de oogenst is, en wel inzonderheid in la *Ponthe*, zeer voordelig uitgevallen.

PARYS, den 27 December.

Men weet nog niets naders omtrent den heer *Laval-terre*. De conterege en de stokerwaarder, die beschuldigd worden zyne vlucht begunstigd te hebben, zijn van de prefectuur der politie naar de gevangenis van La *Force* overgebracht. Losse gissingen melden, dat *Laval-terre*, om uit Frankrijk te ontkomen, voornemens geweest is zich van eene buitenlandse officiers uniform te bedienen. (Te Brussel wilde men zelfs reeds doen gereisd.) Bij de afgevaardigden moet eerst morgen bepaald worden, in welke orde de kamer omtrent ver-

(Het vervolg op bladzijde vier.)

lijk wetboek; dan, dat dezen arbeid nog niet voltooid is, zal de publickmaring der wetten, niet voor den 1sten januari aanstaande kunnen plaats hebben.

De kardinaal *Caracciolo*, aan wien de abt *Calidi*, als adjunct toegevoegd is, bevindt zich sedert eenigen tijd alhier; hij is door het Hof van Rome belast, om, zoo veel mogelijk de kerkelijke zaken van het Koninkrijk in geregeerde orde te brengen, en een nieuw concordat met ons Gouvernement te sluiten.

Don *Digne Naselli* is thans minster onzer marine. Behalven een groot aantal gewapende vaartuigen hebben wij 3 schepen van linie en 6 fregatten, welke equipagien draaglijk zijn. De eigenaren en de kapiteinen der koopvaardisschepen, hebben, ingevolge Z. M. eenen knuistogt tegen de *Ba* bevelen mogte bevelen, op eene edelmoedige wijze onverschand in geld en hunne personen aangeboden om te dienen.

Z. M. de Koning, heeft aan 94 personen, die met *Murat* aan land vaststapt waren, genade verleend; onder het getal van dezelve bevinden zich niet meer dan twee Fransen; geroegaam alle de overigen zijn Kot-

der beklommen hadde. God heeft niet gewild dat het droevig voorbeeld van Frankrijk in Italien hernieuwd zoude worden. Alle de Italianen eerbiedigen met diepe eerbied in dit geval de goedheid der voorzienigheid.

Z. M. de Keizer van Rusland, de officieele ridding van de onderscheiding en de straf van *Murat* ontvangen, heeft aan den kabinets-koulier 100 dukaten ten geschenke gegeven, en nog onlangs heeft de graaf *de Abensgo*, gevolmachtigde minister en buitengewoon afgezant van dien Doorl. Monarch bij ons Hof, de eer gehad den Koning in naam des Keizers, zijne gelukwenschen over den goeden uitslag dier gebeurtenis aan te bieden.

Ingevolge een bevel van Z. M. moet het wetboek van *Napoleon*, hetwelk als nog in werking is, met den 1sten januari 1816 worden afgeschaft. Verscheidene commissien arbeiden, onder de leiding van den markis *Tomasini*, minister van justitie en provisoriel belast met het portfeuille van binnenlandsche zaken met het wetboek van *Napoleon*, aan een nieuw burgerlijk en lijfstaats-

zoo omtrent den toelag als de straf van *Murat*, onderdij. Allen hebben het verstandig gedrag van het Gouvernement van Z. M. goedgekeurd. Deze eerparige derkwijis van alle de Europeische Mogendheden is eene hulpe aan de heiligheid van het verdrag van de kusten van Calabrien, uitgesproken. Indien men het le-

voor enige dagen den troon van Lodewijk XVIII we-

Görner, op de wase te Leedwald. l.

De notarien Dr. VAN DEN ACKER, en W. VAN EYCK, te Joure, gedenken aldaar, op MAANDAGEN den 8ten JANUARY 1816, by de beschryvinge, en den aanten daaraanvolgende, by de finale toewyzinge, telkens des avonds ten 24 uren, in het Logement het Tolhuis, publiek, by fryk- en verhooggeld (op zeer aanneemelyke condities), te verkoopen:

Een geadmiteert VEER-SCHIP, met Zeil en Treil, en verdere daarbij annexen, varende van de Joure op Leeuwarden en vice versa, groot zes Lasten, lang 40 en wyd 13 voeten, hol na rato, in den jare 1804 nieuw gebouwd, by den Schipper MINDERT WIEBES PEEKEMA, als eigenaar bevangen.

De notaris MEBIUS, zal, op DINGSdag den 9ten JANUARY 1816, des namiddags ten 4 uren, ten huize van K. W. NAUTA wed., te Engelum, by den finalen palmflag verkoopen:

Eene schone HUIZINGE en HOVINGE, staande en gelegen aldaar, gequoteerd met no. 10, door den eigenaar R. G. Terpstra, wordende bewoond, en zulks in 2 percelen:

1ste Perceel.	Waar op geboden is.	f 290 - 5 - 0.
2de Perceel.		430 - 0 - 0.

De notaris MEBIUS, benoemd by vonnis van de Regthank ter Eerster Instantie, residierende te Leeuwarden, zal, op DINGSdag den 9ten JANUARY 1816, des namiddags ten 3 uren, ten huize van K. W. NAUTA wed., te Engelum, by de provisionele toewyzing, verkoopen:

1. Een drie vierde pondemate kostelyk BOUWLAND, gelegen onder Engelum.
2. Vef pondematen GREIDLAND, gelegen onder Marsum.

Gemelde vastigheden behoren, en zullen verkogt worden ten verzoeken van Kornelis Klazes Iepma, huisman te Marsum, door één-zevende, Akke Klazes Iepma, huisvrouw van Theunis Johannes Belfra, koopman onder Deinum, voor één-zevende, Sytse Klazes Iepma, huisvrouw van Johannes Martens Koopmans, huisman onder Engelum, voor één-zevende, Antje Klazes Iepma, huisvrouw van Eelke Symens Paelltra, huisman onder Schingen, voor één-zevende, Taatske Klazes Iepma, huisvrouw van Evert Klazes Iepma, gardenier te Engelum, voor één-zevende, Gerben Symens Paelltra, arbeider te Jellum, als vader en voogd over zyne minderjarige dochter Taatske Gerbens, by zyn wylen huisvrouw Grietje Klazes, in helte verwekt, voor één-zevende, Theunis Johannes Belfra en Kornelis Klazes Iepma, bovengenoemd, in kwaliteit als voogden over Klaz en Daetje Susjes, minderjarige kinderen van Sas Klazes en Vrouw, de eerstgenoemde voor vyf-en-vyfzigste, en de laatste voor drie-zes-en-vyfzigste, in tegenwoordigheid van den toezienden voogd Eelke Symens Paelltra, bovengemeld.

De koopsvoorwaarden zyn gedeponceerd ten kantore van gemelde notaris te Marsum.

De notaris W. B. KOOL VAN HEERENS, zal, ten gevolge consent en autorisatie van Z. E. den here Gouverneur van de provincie Vriesland, en ten verzoeken van den here Schout der Gemeente van Mildam, op WOENSDAG den 10 JANUARY 1816, des namiddags ten 2 uren, ten huize van Baltus de Vos, kastelein op de Gorredyk, by den finalen palmflag, presenteren te verkoopen:

Een perceel best HOOGVEEN, gelegen achter de 11de Wyk, boven de Sluis van Jubbegafschurega, onder den dorpe Hoorn terzwaag, groot 451 vierkante konings roeden, 24 voeten 57 duimen; waar op per roede geboden is f 1-2-1 en

Twee percelen dito HOOGVEEN, gelegen achter de 17de Wyk, al mede aldaar, waarvan het een groot is 1,426 roeden, 3 voeten, en het andere 1,423 roeden, 30 voeten, 50 duimen; waar op respectively per roede geboden is f 2-12-1 en f 2-6-1.

De notaris G. W. POSTHUMA en de griffier A. VAN SLOOTEN, te Dockum, zullen op DONDERDAG den 11den, (IN PLAATS VAN OP DEN 4den) JANUARY 1816, en volgende dagen, telkens des morgens ten 9 uren, ten huize van L. van der Veen, Stads Bode, aan den Lageweg te Dockum, by boelgoed verkoopen:

OP DRIE MAANDEN CREDIET.

Eene aanzienlyke assortiment ENGELSCH MANUFACTUREN, bestaande in eene groote parthy Lakens, van onderscheidene soort en kleur. — Een dito parthy Calmukken en Duffels. — Een dito parthy Tryppen en Beevers. — Ongeveer 800 ellen fyne Manchesters. — Een parthy Casimir. — Een parthy Rokkefstreepen en Boezelaars. — Ongeveer 2000 ellen fyne Bonten. — Groot 600 ellen extra fyn Paris Katoen. — Groot 300 ellen extra fyn, 200 ellen als gebloemd Nopjes en andere Neteldoek. — Groot 200 ellen Sleefiger Linnen. — Ongeveer 200 ellen Moufelyn. — Ongeveer 800 stuks extra fyne zoe gekperde als andere Doeken. — 300 Pakjes Gaaren. — 100 Paar Konsen.

Voorts nog eene aanzienlyke parthy Tryp. — Boezelaar. — Zyde Grein. — Bombazyn. — Trielje. — Zyde Fluweel. — Plumeau. — Piqué. — Vertin. — Gimgang. — Gass, en hetgeen by de verkoop meer te voorschyn zal worden gebragt.

De notaris R. ATTEMA, te Wolvega, gedenkt, op DONDERDAG den 18den JANUARY 1816, ten huize van den kastelein K. H. Kopper, aldaar, des middags ten 12 uren, by den finalen palmflag, te verkoopen: — volgende Vastigheden, eigen aan de heeren Jan Ruurds, te Amsterdam, en Jan Posthuma, te Dragten;

1. Twee ZATHEN en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUREN cum annexis, no. 3 en 23, te Noholtpa, door Egbert Hendriks wordende gebruikt.	Waar op geboden is	5500 Car. Glds.
2. Eene DITO aldaar, no. 7, door Jan Annes Idzenga wordende gebruikt.		2710
3. Eene DITO aldaar, no. 21, door Roelof Pieters de Boer wordende gebruikt.		1800
4. Eene DITO aldaar, no. 20, door Jan Sippen Bult wordende gebruikt.		1700
5. Een BOSCH te Olasholtpa, van ouds in no. 3.		140
6. De gerechte helfte van een BOSCH aldaar, van ouds in no. 14.		60
7. De gerechte helfte van eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUREN, no. 30, mede aldaar, door Beke Sybes van Schoot wordende gebruikt.		1100
8. Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUREN cum annexis, te Wolvega, door P. J. van der Veen, te Olderrone.		5600
9. Eene SOOLSTEEDE en AKKER, gelegen te Oldetryne, by de weduwe van Pieter Dirks in gebruik.		350
10. 1/2 Van twee AKKERS aldaar.		32
11. Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE cum annexis, no. 28, mede aldaar, door Nutters Johannes Gouma wordende gebruikt.		2900
12. Twee mad MARRIEMADEN, mede te Oldetryne.		550
13. Eene ZATHE LANDS, met HUIZINGE cum annexis, te Spanga, no. 3, door Andries Klaffen wordende gebruikt.		9500
(Hiervan zyn voor één-achttiende mede verkoopers de heer B Vos, te Menpael, con soc.)		
14. 1/2 Van een ZATHE LANDS, zonder Huis, te Nvelamer, by Jan Hendriks wordende gebruikt.		2600
15. Vyf-een-en-vyfzigste van een ZATHE LANDS, met HUIS, no. 2, te Peperga, door Ate Gialts de Vries wordende gebruikt.		150
16. Vyf-een-en-vyfzigste van een BOSCH en GROND, aldaar.		20
17. Vyf-een-en-vyfzigste van twee mad UITTERDYKEN, aldaar.		23
18. Twee-vyfde van 6 mad WEIDLAND, te Blesdyke, by Karste Hendriks in gebruik.		300
19. Een-achttiende in 5 mad MADEN aldaar, HET HOGELAND genaamd, by denzelfden in gebruik.		60
20. Twee ZATHEN LANDS, met HUIZINGEN, no. 51 en 52, mede te Blesdyke, met 1/2 van 4 mad UITTERDYKEN, aldaar, als mede twee kampen onder Pissle, by Hendrik Jans Schokker in huur.		9000
21. Twee mad MATJES, gelegen te Pissle, by Jakob Roeloffs in gebruik.		450
22. Drie mad AKKERS, te Yfham, by denzelfden in huur.		450
23. Een kampje LAND, HET POSTKAMPJE genaamd, gelegen onder de Haire, by Andries Lammerts de Vries in huur.		425
24. Twee AKKERS met een BOSCHJE aldaar, by denzelfden in gebruik.		260
25. Vier Dazmad HOOLAND, GIEOORD genaamd, op het Markerbroek.		1005
26. Een half DAGMAD KORTE SCHUITSTALLEN, op het Buitenbroek.		330
27. Vier DAGMAD RENTEN, op het tusschen Zylingerbroek.		1050
28. Twee en een half Mad DITO, aldaar.		425
29. Een en een half Mad, op het Oosterbroek, by en aan de Scholten Sloot.		500

VERHURING BY BESLOTEN BRIEFJES,

VOOR DEN TYD VAN VYF JAREN, INGAANDE PETRI OF MEI 1816.

- I. Van 10 pondematen GREIDE, gelegen onder den dorpe Wirdum, thans in gebruik by Johannes Hannewalt, kastelein op het Wiedumhout.
- II. Van 104 pondematen GREIDE, gelegen in 2 Stukken, op de Wauwiske, onder Wirdum, thans in gebruik by Hendrik Korkelis Roomsma.
- III. Van 54 pondematen GREIDE, gelegen op het Hufummer Nieuwland onder Huizum, thans in gebruik by Timen Aukes.
- IV. Van 10 pondematen GREIDE, gelegen te Hylard, in twee stukken, in gebruik by Jantje Willems; — de condities zyn te vernemen van stonden van en de briefjes moeten voor den 28sten JANUARY 1816, ingeleverd worden by W. H. SURINGAR.

De Gemeente Besturen, Bergers of te Particuliere personen, welke kennis mogten dragen, of geborgen hebben enige Goederen, aan de Vriesehe Kusten, uit de Lading van het den 17den December 1815, by Terfchelling gestrande en verbryzelde Amerikaansche SCHIP, LATONA, gevoerd geweest by kapitein BENJAMIN BEARH, aangespoeld, bestaande in:

TABAK,	MAHONYHOUT,
RYST,	SUMAC,
KOFFY,	QUEERCITROEN,
CAMPECHEHOUT,	KOEIJEHOORNS,

worden verzogt, daarvan berigt te geven, aan BAREND VISSER en ZOON, te Harlingen, als met de reclame van deze Goederen belast.

By beslotene briefjes te huur, voor den tyd van tien jaren, intusschen Petri en Mei 1816: Eene heerlyke ZATHE en LANDEN, gelegen onder den dorpe Pinxtem, No. 9, groot na naam en faam 11 1/2 pondematen, (waar van 6 1/2 pondematen BOUW- en 48 pondematen GREIDLAND) tegenwoordig by Johannes Klazes in huizinge. De condities van verhuuring leggen ter lezing by mr. PETRUS DE KOK, te Bolsward, aan wien de briefjes franco moeten worden ingezonden voor den 1sten JANUARY 1816.

WESTENDORP, openbaar notaris te Balk, presenteert publiek, by frykeld te verkoopen:

M. 1. Een voor weinige jaren geheel nieuw gebouwde delege KOOPMANS HUIZINGE, met roijal Voothuis, twee Kamers, Keukentje, Kelder, Pamp, Regenwatersbak, beere Graanzolder, Tuin, Bleek en verdere geryfelykheden, benevens een vrye wyde Steeg beziden.

2. Een wel gebouwd en zoe goed als nieuw PAKHUIS en STALLINGE, naast het vorige perceel, in het midden der vlake Balk, aan de Wykeler zyde, en aldaar gequoteerd met nos. 20 en 19, zich strekkende voor van de Lutz tot achter aan de Bingen, door Auke Jettjes Terpstra, als eigenaar, benevens anderen als huurders bewoond en gebruikt, en op den 12ten Mei 1816, vry te aanvaarden.

Wie gadinge maakt, come, op den 17den JANUARY 1816, by den palmflag, in den Postkam, te Balk, en koop op condities, dan voor te lezen, die inruischen, benevens de bewyzen van eigendom, te vernemen zyn, ten kantore van den notaris voorneemd.

De notaris ANDRIES STINTRA, te Franeker, zal, op DONDERDAG den 18den JANUARY 1816, final, des namiddags ten twee uren, in het Haren Logement te Franeker, publiek, aan de meestbiedende, presenteren te verkoopen:

1. Een raam en hegt HOUTSTPK, met de WONINGEN, TUIN, en verder toe- en aanhooren, alles staande en gelegen op het Noord te Franeker, aldaar gequoteerd met no. 37 en 38, thans by Jan Bernardus Koster, als eigenaar bewoond en gebruikt, en wegens verandering van Afsaie wordende gequoteerd, den 12den Mei 1816 vry te aanvaarden.

2. Een plek GRONDS en TUIN, tot de afgebrekene Huijinge DE EENHOORN behoord hebbende, geleen tegen over de Noorderpoort aan de Stads wal te Franeker, by denzelfden in gebruik, en dideyk na den palmflag vry te aanvaarden.

UIT DE HAND TE KOOP: Een welbezeld SCHUITE-SCHIP, leggende aan de Werf van TNSSE M. WESTRA, op de Joure, lang over steven 58 voeten, wyd over syn welling 12 voeten, en hol over syn welling 34 voeten. Wie hier aan gadinge maakt, come by den eigenaar bovengemeld, die in billyheid wil handelen.

UIT DE HAND TE KOOP: Een BOERE HUIZINGE, met SCHURE en BUTHUIS, voorzien van drie woonkamers, voor eenige jaren geheel nieuw gebouwd, met het HORNLEGER, BOOMWALLEN en acht pondematen GREIDLAND, staande en gelegen op de Heide onder den dorpe St. Nykelsa, thans by Jettez Harwens, als eigenaar wordende bewoond en gebruikt, tot Petri en Mei 1816, en als dan vry te aanvaarden, waar van ondetriet is te bekomen by voornoemde eigenaar, en by Tde Goele, kastelein op het Huis ter Heide, en by den old Executear S. van der Moelen, te Langweer.

UIT DE HAND TE KOOP: Twee TJALK-SCHEPEN, een groot 50 Last Haver, en een groot 40 Last Haver, geschikt om op Engeland, Noordw gen en elders te varen; te bevragen by REPKO en FEERMA, te Harlingen, a war de Schepen in de Haven zyn liggende.

UIT DE HAND TE KOOP: Een HUIS met verscheidene Vertrekken, TUIN en ZOMERHUIS aan de Wal, op de Nieuweburen, te Haur, op den 12den Mei 1816; te bevragen by den heer Florion.

UIT DE HAND TE KOOP: Een heerlyke ZATHE en LANDEN, met de woningen, is tegen Mei 1816, te huur: Eene ruime en roijale HUIZINGE, uit onderscheiden wel betimmerde Beder- en Bovenkamers bestaande, benevens eene kroone daaraanhoorige HOVINGE, BLEEK, enz., door wylen den heer J. Accama, met den dood ontruimd; te bevragen ten Sterfhuize.

TE HUUR om op den 12den Mei 1816 te aanvaarden: Eene uimnende HUIZINGE en BAKKERIJ, waarin zedert veele jaren die affaie met veel succes is gedreven, staande te Letwarden, Lefter F. No. 367. Nader onderrigt by den Boekhandelaar Z. PROOST.

de mede onderrekening der Receptissen van de Oorlogs-
belasting, voor den jare 1815, heeft genulticeerd
welke rekenen zal p. P. T. B. WENTHOLT.
Harlingen, den 3den Januarij 1816.
L. R. WENTHOLT.

* Heden verloorse gelukkig van eenen welgeschapen
koon, TIEFJE T. VLINK, liefste echtgenoot van
SNEEK, den 31. H. VAN DER FEEER.
27 December 1815.

* Heden beviel mijne liefste huisvrouw zeer
vroeg van een dochter.
J. D. VAN DER PLATS.
31 December 1815.

* Heden verloorse mijn liefste echtgenoot G. SAP,
zoo gelukkig als voorspoedig van een welgeschapen
koon.
SNEEK, den 31. C. W. BRUNINGS.
27 December 1815.

* Heden verloorse mijn liefste echtgenoot, J. A. GOED-
overlijden van mijn liefsten echtgenoot, JAN GOED-

GELUK, aan een verzaking in de borst en bijko-	
mende koorts, in den onderdom van 55 jaren en 8	
maanden, na een genoegele echteverbintenis van 29	
jaren. Geve hier door kennis aan vrienden en bekenden.	
Lemmer, den 15. MARIA VROOLIKS,	
December 1815. wed. JAN GOEDLUK.	
T O O N E E L - B E R I G T.	
De Heeren Incekenaren van de kleine Tooneel So-	
cietet, worden verzogt, op DINGSdag eerstkomende,	
om te zien uitvoeren:	
1. Het EILAND VAN VERWARING; blijspel in 3	
bedrijven.	
2. MEVROUW ANGOT of de VISVROUW VAN FOR-	
TUIN; klugtig blijspel met zang.	
Des avonds ten 6 uren op het Tooneel.	
BEURS-PRUJS DER EFFECTEN.	
Amsterdam, den 1 Januarij 1816	
Holland, Werkelijke Schuld . . . 24 Pct. 41 4 415	
Uitgeleide Schuld	
Restanten uitgestelde Schuld	
Kansbilletten	
Recep. Oorlogslasten	
Engeland, geconsolideerde	
Rusland, bij Hope en Comp.	
Pruisen, bij de wed. Ueberf. en Serr.	
Saxen, bij Braunsb. en Comp.	
Spanje, neg. bij Hope en Comp. 1807 68	
Dito Coupons	
Weener bank bij Goll en Comp.	
ditto	
Certific. bij Goll en Comp.	
Italiën Monte Napoleon	
Napelsche Certificaten	
Zweden, bij Högner en Rastelgr.	
Dito Coupons	
Deensche Kroon	
Dito Coupons	
Amerika, bij Hope en Comp.	
bij Staphorst	

scheidene onderwerpen, waer onder ook het voorstel
van den heer de Sesmaisons omtrent Lavaliettes vlugt,
in overweging zal treden
BORDEAUX, den 22 December.

Het hof van assises heeft inde zaak der 30 voor het
zelve gebragte individu's, beschuldigd van zich, na het
laatste herstel des Konings, te la Réole, en in een paar
naburige land-gemeenten, aan openbare en geweldadige
oproerigheden te hebben overgegeven, uitspraak ge-
daan: Eender aanvoorders, Joseph Parrot, is ter dood,
en de andere, Cazimir Duclos, tot twintigjarige dwang
arbeid veroordeeld. Van de overigen zijn er 1 tot tien-
jarig bannissement, 1 tot tienjarigen, 1 tot zesjarigen
en 19 tot vijfjarigen dwang-arbeid veroordeeld, en ein-
delijk 6, namelijk een Neger en vijfingezetenen van la
Réole, vrijgesproken. [Men vindt de bijzonderheden van
de door deze veroordeelden gepleegde daden van oproerig-
heid, in onze Courant van den 27sten december 11., ar-
tikel Bordeaux.]

's GRAVENHAGE, den 1 Januarij.

Wij WILLEM, bij de gratie Gods, Koning der Ne-
derlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot-Hertog van
Luxemburg, enz., enz., enz.

Gelet op de conventie, den 12den augustus 11., te
Londen, tusschen Onzen ambassadeur aldaar en den En-
gelschen staats-secretaris grave Bathurst gesloten, over
de vaart en de handel op de West-Indische volkplan-
tingen van Demerarij, Essequibo en Berbice; en wil-
lende dien ten gevolge de noodige maatregelen vast-
stellen, speciaal ook met opzigt tot de nog vigerende
intermediaire bepalingen op de vaart en handel met de
West-Indische kolonien in het algemeen; op het rap-
port van Onzen Minister van Buitenlandse Zaken,
van Onzen Staats-Raad Directeur-Generaal van Koop-
handel en Kolonien, en van Onzen Directeur-Generaal
van de Konvoijen en Licenten, den Raad van State
gehoord; hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De bovengemelde conventie zal worden pu-
blijk gemaakt, ten einde een iegelijk, wien zulks aan-
gaat, zich daar naar kunne gedragen.

2. Naar aanleiding van de nadere bepalingen, bij de
conventie vastgesteld, worden de voorschriften, be-
trekkende de opengestelde vaart op de West-Indien door
Nederlandsche ingezetenen, bij de wet van den 9den
juli 1814, gegeven, van en met den 1sten januarij aan-
staande, gehouden voor vervallen.

3. De Nederlandsche onderdanen, grondeigenaren
zijnde in de kolonien Demerarij, Essequibo en de Ber-
bice, of hypotheek hebbende op plantagien aldaar lig-
gende, zullen, te beginnen met den 1sten januarij 1816,
op die kolonien mogen varen en handelen, mits zich
gedragende naar de bovengemelde conventie.

4. De bepalingen van artikelen 1 en 2 der wet van
den 27sten mei 1815, worden verklaard toepasselijk te
zijn op de Nederland-sche vaarten handel, zoo wel naar
de kolonien Demerarij, Essequibo en Berbice, en van
dezeve naar de Nederlanden, als naar de kolonie Sur-
iname en de eilanden Curaçao, Sint-Eustatius en Sint-
Martin en derzelver onderhoorigheden, en vandaar her-
waarts, met deze uitzondering nogtans, dat de goede-
ren, welke met Nederlandsche schepen uit de Neder-
landsche havens naar Suriname worden vervoerd, vrij
zullen zijn van de bovengemelde bepalingen.

(Het Vervolg en Slot in het Bijvoegsel.)

N O T I F I C A T I E.

Burgemeesteren der stad Leeuwarden, doen te we-
ten:

Dat bij besluit van Zijne Majesteit den Koning der
Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot-Hertog van
Luxemburg, enz., enz., enz., van den 16den de-
cember des jaars 1815 tot Bestuur Leden of Leden van
den Raad voor deze stad zijn benoemd:

De heeren Bernhardus Buma, Reinder Buijsing, Jo-
hannes Romkes, Sufrius Salverda, Jentje Dominicus
Wierdsma, Auke Klomp, Christoffel Kuipers, Pier Ze-
per, Johannes van der Veen, Into Nauta, Cornelis Fei-
des, Sicco Haakma, Sjoerd Sijbouts, Jacob de Haan,
Pieter Cats, Gerardus van Wageningen, Lodewijk Feijens,
Johannes Wijbrandus Quastius, Thijs Feenstra, Julius
Vitringa Coulon.

En uit denzelven tot Burgemeesteren:

De heeren Reinder Buijsing, Johannes Romkes, Suf-
rius Salverda, Jentje Dominicus Wierdsma.

En nademaal gemeld Bestuur door den heere Gouver-
neur van de provincie Vriesland, op heden is bevestigd
en zich heeft geconstitueerd, zoo worden de ingeze-
tenen en allen, die zulks in eenige betrekking zal kun-
nen aangaan, gelast, de heeren Burgemeesteren en den
Raad als zoodanig te erkennen en te respecteren.

Dat de Raad, overeenkomstig art. 18 van het regle-
ment voor de regeering der stad Leeuwarden, uit de
voordragt door Burgemeesteren daartoe gedaan, tot
stads Secretaris heeft aangesteld, de heer Johannes Ter
Horst, Gerardus zoon.

Dat de Raad heeft goedgevonden en besloten, alle
Stedelijke Ambtenaren, provisioneel in hunne functien
te doen continueren, tot dat hier omtrent nader zal
zijn gedisponeerd.

En zal deze worden afgekondigd en aangeplakt op de
gebruikelijke wijze.

Aldus gedaan te Leeuwarden, den 2den Januarij 1816.
Burgemeesteren van Leeuwarden,
R. BUIJSING, et.
Ter ordonnantie van dezelve,
JOANS. TER HORST, Gz., Secretaris.

BURGEMEESTEREN DER STAD LEEUWARDEN,
maken bij deze aan de ingezetenen bekend, dat hij hant-
ne gewoone Vergaderingen zullen houden op DINGS-
dag en ZATURdag van elke week, des voormiddags
ten elf uren; dat de President-Burgemeester alle dagen
(de Vrijdagen, Zon- en Feestdagen uitgezonderd) des
voormiddags van elf tot twaalf uren, op het Raadhuis
zal vacceeren, voor een ieder, die hem ingemelde kwa-
liteit wenschte te spreken, zonder ten zijnen huize,
ten zij in dringende omstandigheden, gehoor te ver-
leenen.

Leeuwarden, den 4den Januarij 1816.
Burgemeesteren voornoemd,
Namens Heeren Burgemeesteren,
De Secretaris der Stad Leeuwarden,
JOANS. TER HORST, Gz.

De Rentmeester van het Nieuwe Stads Weeshuis,
over den jare 1815, te Leeuwarden, verlangt, om voor
den vijftienden Februarij aanstaande, alle de rekenin-
gen ten laste van gemelde huis, over gezegde jare, ten
zijnen huize in de St. Jacobsstraat no. 61, te ontvan-
gen, als zullende na dien tijd, geene door hem in
voorsz. kwaliteit worden aangenomen.

Leeuwarden, den 2den Januarij 1816.
W. R. VAN SIPPAMA.

De Ontvanger der Directe Belastingen in de Gemeente
Harlingen, maakt bij dezen bekend, dat hij, volgens
autorisatie van Zijne Excell. den Heere Minister van
Financien, zijnen zoon Pieter Ten Behm Wentholt, tot
(Het vervolg op de kant dezer bladzijde)

DE SCHOUT VAN DE GEMEENTE ARUM, convooert by deze, de Herformde Floreeplichtigen van het dorp Arum,
tegen ZATURdag den 20sten dezer, des voormiddags ten 10 uren, in de kerk aldaar, ten einde als dan twee
KERKVOOGDEN te stemmen, als een voor den afgaanden en een voor de vacceerende post van Kerkvoogd aldaar, en na
zulks de Rekening van den afgaanden Voogd op te nemen, en na welbevinding dezelve mede te helpen sluiten.

PINGJUM, den
2den January 1816.

DE SCHOUT DER GEMEENTE BERLIKUM, brengt by deze, ten gevolge des besluits van Z. E. den Minister van
Financien, in dato den 15den November jl., ter kennis van de belanghebbenden:

Dat hy zal vacceeren in het huis der Gemeente, op ZATURdag den 13den dezer maand, des morgens van 9 tot des
avonds ten 5 uren, tot afgave der Receptissen, voor de Oorlogs-belasting over 1815, op het visa van de kennisgevingendaar
af, van wege den Ontvanger der directe belastingen der gemeente uitgereikt.

BERLIKUM, den
3den January 1816.

MR. J. D. WIERDSMA en J. C. BERGSMA, openbare Notarissen te Leeuwarden, zullen op MAANDAG den 8den
JANUARY 1816, by gecontinueerde zitting tot finale palmslag, ten huize van J. Zylstra, koffy-scheenker by het
Stadshuis te Leeuwarden, des avonds ten vyf uren precies, verkoopen:

Eene fraaije HUIZINGE, voorzien van verscheidene kamers, met de daar achter gelegene TUIN, staande in de Groote
Kerkstraat te Leeuwarden, letter F., no. 126, op den 12den Mei 1816, vry te aanvaarden. Waarop geboden is fa-
mijndejarige erfgename van wylen CORNELIS JACOBS en wylen GRIETJE ALBERTS PIEFFERING, in leven
landbeuweren te Niezyl, op den 9den JANUARY 1816, voorlopig, en op den 19den JANUARY 1816, finaal te doen
veilen, ter behuizinge van A. J. Pol, te Niezyl:

1. Eene BOERENPLAATZE, No. 9, met het recht der vaste Beklemminge van 94 graazen LAND, onder Niezyl,
en Olderkerk gelegen, doende jaarlijksch tot hure f 340-.-.

2. De vaste Beklemminge van 5 graazen LAND, te Niezyl, doende jaarlijksch tot vaste hure f 20-.-.

Allen die iets te pretenderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de NALATENSCHAP van den heer HARMANUS
PEAUX, in leven Koopman te Harlingen, worden verzogt daarvan vóór 1mo MAART aanstaande, aan een der on-
dergeteekenden opgave te doen.

HARLINGEN,
den 3den January
1816.

De Ondergeteekende, Orgelmaker en Schrynwerker, adverteert, dat hy, zoo wel in het Orgelmaken
als Schrynwerken, mede in het Koopen en Verkoopen van FORTO PIANO'S, CLAVIER CORDIUMS
en andere CLAVIEREN, continueert; en dat hy hem te bekomen zijn, twee uitmuntende groote FORTE PIANO'S, van
zes octaaf en vier pedalen, van den hoog beroemden maker C. Kadel, van Amsterdam. Belovende eene civiele behandeling.

J. A. HILLEBRAND, wonende in letter F., no. 43, te Leeuwarden.

M. VAN DER VEEN EN ZONN, Kooplieden in de Witte Beer, te Leeuwarden, maken door dezen aan hunne flyters
bekend, dat de gewoone BAAY-TABAK, één Stuiver per Pond is opgeflag, en op 12 Stuivers voor de We-
dervverkoopers gesteld is.

LEEWARDEN, den 4 January 1816.

FREDERIK DE HAAN, Koopman by de Dubbeldeppyp te Leeuwarden, berigt aan zyne Begunstigers, dat de BAAY-
TABAK, het Pond één Stuivers is verhoogd in Prys.

LEEWARDEN, den 4 January 1816.

BLOK, op de Tuinen te Leeuwarden, in het Wapen van Amsterdam, maakt aan alle zyne Begunstigers bekend,
dat de TABAK, weder één Stuiver per Pond is opgeflag.

LEEWARDEN, den 4 January 1816.

G. GORTER, Koopman te Leeuwarden, maakt door deze bekend aan zyne Begunstigers, dat de TABAK, één Stui-
ver ter pond is opgeflag.

LEEWARDEN, den 4 January 1816.

HRM. SCHAAP en de weduwe D. EGBERTS, Kooplieden in de Witte Os, te Joure, maken door deze aan
hunne Begunstigers bekend, dat hunne gewoone BAAY-TABAK, één Stuiver per Pond is opgeflag.

Joure, den 4 January 1816.

NB. De ondergeteekende adverteert, dat hy den 10den JANUARY niet van hier vertrekt, en adverteert by de-
ze, dat hy alhier ontvangen heeft, eene nieuwe party BROEKE-GOEDEREN; recomandeert zich in
een ieders gunst.

J. LEVY ROOS, opvolger van de Gebroeders HARTOG, in het Botervat, te Zwol

6. De Nederlandsche onderdanen, grondeigenaren zijnde in de kolonien Demerarij, Essequibo en Berbice, en in de Nederlanden wonende, zullen, uiterlijk op den 1sten februarij aanstaande, aan het departement van koophandel en kolonien (ingevolge art. 10 der conventie) opgeven hunne namen en woonplaatsen, de namen en beschrijvingen der plantagien in de voorsz. kolonien, geheel of gedeeltelijk hun toebehoorende, met bijvoeging of deze zijn suiker- of andere plantagien.

6. De Nederlandsche onderdanen, houders zijnde van hypotheeken op plantagien, in de voorschreven kolonien gelegen, zullen, mede vóór of uiterlijk op den 1sten februarij aanstaande, aan het departement van koophandel en kolonien opgeven het bedrag van de schuld op hypotheeken, zoo als die thans bestaat, of zoo als die, uit kracht van art. 4 der conventie, zal worden bepaald.

7. De opgave, in de twee voorgaande artikelen gevorderd, zullen door de belanghebbenden in het vervolg jaarlijks, en wel vóór den 1sten januarij van ieder jaar, moeten worden vernieuwd.

8. Het departement van koophandel en kolonien zal van de voormelde opgaven jaarlijks lijsten doen formen, en daarvan afschriften zenden aan de departementen van Buitenlandsche zaken en van de Konvooijen en Licenten.

9. Het departement van Buitenlandsche Zaken wordt geautoriseerd om de veranderingen, welke door Ons, naar aanleiding der conventie van den 1den augustus 1814, in de bepalingen op de vaart en handel met de West-Indische kolonien zijn gemaakt, officieel te doen mededeelen aan het ministerie van Z. Grootbrittannische Majesteit; alsmede om de jaarlijksche lijsten, welke, ingevolge het voorgaande artikel, aan hetzelfde, door het departement van koophandel en kolonien, zullen worden toegezonden, telkens te doen brengen ter kennis van dat ministerie, met aanzoek gelijktydig, om te verkrijgen de communicatie der lijsten van Nederlandsche eigenaren van plantagien of hypotheekhouders in de kolonien Demerarij, Essequibo en Berbice wonende, welke lijsten, ingevolge de artikelen 8 en 10 der conventie, aldaar moeten worden geformeerd.

10. De laatstgemelde lijsten zullen, naar mate dezelve bij het departement van Buitenlandsche Zaken ontvangen worden, telkens kopijlijk worden medegedeeld aan dat van Koophandel en Kolonien, en aan dat der Konvooijen en Licenten.

11. Onze minister van Buitenlandsche Zaken, Onze Staatsraad Directeur-Generaal van Koophandel en Kolonien en Onze Directeur-Generaal der Konvooijen en Licenten worden, ieder voor zoo veel hem aangaat, belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, en hetwelk voorts in het Staatsblad en in het Officieel Dagblad ter kennis van een iegelijk zal worden gebragt.

Gegeven in 's Gravenhage, den 21sten december des jaars 1815, ter orde van Onze regering.

(geteekend.)

C O N V E N T I E.

In den naam der Allerheiligste en onverdeelte Drieëenheid.

Z. Maj. de Koning der Nederlanden en Z. Maj. de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannie en Ierland, beide even zeer verlangende, om de eensgezindheid en goede verstandhouding, die zoo gelukkig tusschen de beide landen bestaat, te bevorderen en te bevestigen, door het in dadelijke werking brengen van dat gedeelte der bepalingen van het eerste der additionele artikelen van de conventie van den 13den augustus 1814, hetwelk mede brengt, dat „de onderdanen van Z. Maj. den Koning der Nederlanden, zijnde, de grondeigenaren in de kolonien van Demerarij, Essequibo en Berbice, de vrijheid zullen hebben, „om tusschen de voorsz. etablissementen en het grondgebied van Hoogstgez. Z. Maj. in Europa (onder zekere bepalingen) te handelen,“ hebben benoemd tot hunne plenipotentiarissen, te weten: Z. Maj. de Koning der Nederlanden, den heere Hendrik baron Fagel, lid van de ridderschap der provincie van Holland en zijn extraordinaris ambassadeur en plenipontiaris bij Z. Groot-Brittannische Maj., en Z. Maj. de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannie en Ierland, Henrij grave Bathurst, lid van Hoogstgem. Zr. Majts. geheimraad en een Zijner voornamste secretarissen van Staat; dewelke, na zich onderling medegedeeld te hebben hunner respectieve volmagten, in goede en behoorlijke forma bevonden zijnde, overeengekomen zijn omtrent de volgende artikelen:

Art. 1. De voorsz. handel zal, gedurende den tijd van vijf jaren, beginnende met den 1sten januarij 1816, mogen gedreven worden met schepen, zijnde het eigendom van de onderdanen van Z. Maj. den Koning der Nederlanden, waar ook gebouwd, en zonder eenige bepaling of restrictie, voor zoo veel betreft de zeevlieden, die dezelve bevaren; maar, na verloop van de voorsz. vijf jaren, of zoo veel vroeger, als Z. Maj. de Koning der Nederlanden het zal goedvinden, zal gemelde handel moeten geschieden, alleen met zoodanige schepen in de Nederlanden gebouwd, en waar van de schipper en drie vierde van de equipage zijn onderdanen van Z. Maj. den Koning der Nederlanden.

2. Z. Maj. de Koning der Nederlanden behoud aan zich de vrijheid, op den invoer van produkten uit gezegde kolonien in de Europeesche Staten van Hoogstgez. Z. Maj., en vice versa, op den uitvoer, zoodanige regten, als Hoogstzelve zal oordeelen te behoorren, te bepalen; maar de regten, die in de kolonien zelve geheven worden, zijn toepasselijk zoo wel op den Nederlandschen als op den Engelschen handel.

3. De onderdanen van Z. Maj. den Koning der Nederlanden, zijnde grondeigenaren in gezegde kolonien, zullen de volkomen vrijheid hebben, om naar gezegde kolonien te gaan, en van dezelve terug te keeren, zonder in dit opzigt aan eenig uitstel of moeilijkheid te zijn blootgesteld; ook personen kunnen aantellen, om, in hunnen naam, in dien handel hunne zaken te doen, of het opzigt over hunne eigendommen aldaar te houden; zullende echter dezelve, gedurende hun verblijf in de voorsz. kolonien, aan de wetten en ordeningen aldaar onderworpen zijn. Zij zullen ook volkomen vrijheid hebben, om over hun eigendom, op zoodanige wijze als zij geschikt zullen oordeelen, te beschikken; met dien versande nogtans, dat, met opzigt tot de Negeren, zij gehouden zijn aan dezelfde bepalingen, als de Britsche onderdanen.

4. Ten einde de eigenaren van plantagien in voorsz. kolonien van de verderfelijke gevolgen, welke een onbepaalde en onzekerheid van de hypotheeken, die zij aan de onderdanen van Z. Maj. den Koning der Nederlanden hebben, voortvloeijen, zoo als de

Hooge Contractanten verder overeengekomen, dat, in alle gevallen, in welke de eigenaar van een plantagie aan den houder van een hypotheek op dezelve plantagie, vroeger dan den 1sten januarij 1814 (zoodanig hypotheekhouder zijnde een onderdaan van Z. Maj. den Koning der Nederlanden), de hierna te meldene zekerheid niet zal hebben, om tot onmiddellijk executie van gezegde hypotheek over te gaan; wel verstaande echter, dat, in alle gevallen, in welke zoodanige securiteit door den eigenaar niet zal worden aangeboden, de hypotheekhouder alle zijne regten tot de executie, tot welke hij gerechtigd is, behouden zal.

De bedoelde zekerheid moet bepalen, dat de hypotheekhouder, ten koste van den eigenaar van de plantagie, eenen nieuwen hypotheek zal bekomen tot het gansche beloop van de schuld thans aan denzelven verschuldigd, daar in begrepen zoo wel dat gedeelte van de oorspronkelijke schuld, het welk niet is afgelost, als de interest, die daarop te goed moet zijn, tot den 31sten december 1814 ingesloten. Dat deze zekerheid aan den hypotheekhouder zal voorbehouden dat regt van preferentie, boven andere hypotheekhouders en schuldeischers, waar toe hij onder zijn oorspronkelijk hypotheek gerechtigd was. Dat h. r. zal loopen tegen een jaarlijksche interest, beginnende met den 1sten januarij 1815, van het zelfde beloop en betaalbaar op dezelfde wijze als het origineel hypotheek mede bragt; en dat het gansche beloop van de nieuwe schuld betaalbaar zal zijn, in acht jaarlijksche termijnen, de eerste van welke zal vervallen, op den 1sten januarij 1820. Deze nieuwe zekerheid zal mede aan den hypotheekhouder waarborgen alle zoodanige middelen van legale voorziening is cas van wanbetaling van interest, of van achterlijk blijven in het aflossen van het kapitaal, wanneer het zal verschuldigd zijn, en alle zoodanige andere voorregten en voordeelen, waar toe hij onder zijn thans bestaande hypotheek gerechtigd is, en zal hem, met opzigt tot de schuld, voor welke de nieuwe zekerheid gegeven wordt, in den zelfden staat stellen, in welk hij was, met betrekking tot zijne oorspronkelijke vordering op de plantagie, met uitzondering alleen van het geen betrekking heeft tot den tijd, op welken de betaling gevorderd zal kunnen worden, te dien effekte, dat geen latere schuldeischer uit deze schikking eenige de minste bevoegdheid zal kunnen afleiden, ten nadeele der regten van den oorspronkelijken crediteur; en dat geene verdere opschorting van betaling (surcharge) buiten die, welke hier in bepaald is, plaats zal kunnen hebben, zonder het speciaal consent van den crediteur.

Verder wordt bepaald, dat, ten einde de hypotheekhouder gerechtigd zij, om de zekerheid, in dit artikel omschreven, te bekomen, hij verplicht zal zijn, om, zoo dra de gemelde akte in de Kolonie zal zijn geregistreerd en aan den hypotheekhouder of zijn agent in de Kolonie ter hand gesteld (de onkosten van welke registratie door den eigenaar moeten gedragen worden), over te geven, ten fine van rooijering, de akte van hypotheek of schuldverbindtenissen, hem oorspronkelijk ter hand gesteld, of een legaal bewijs over te leggen, dat die akten van hypotheek of schuldverbindtenissen behoorlijk zijn gerooijerd, en niet verder van eenige waarde of kracht zijn.

Wordende verder wel expresselijk bepaald, dat, met uitzondering van de wijzigingen, in dit artikel gespecificeerd, de regten van de hypotheekhouders of schuldeischers zullen blijven in hun geheel.

5. Alle Nederlandsche eigenaren, die als zoodanig bij deze conventie erkend worden, zullen bevoegd zijn, om hunne plantagien uit de Nederlanden van de gewone benodigdheden te voorzien, en in retour naar de Nederlanden te mogen uitvoeren de produkten van voorschreven plantagien, maar zal alle andere invoer van goederen uit de Nederlanden in de Kolonien, of uitvoer van produkten uit de Kolonien naar de Nederlanden, striktelijk verboden zijn; en wordt verder bepaald, dat geen uitvoer van eenig artikel, hetwelk mogt verboden zijn, uit de Britsche Staten derwaarts te voeren, uit de Nederlanden derwaarts zal mogen geschieden.

6. Door Hollandsche eigenaren moeten verstaan worden, voor eerst: alle onderdanen van Z. Maj. den Koning der Nederlanden, in Hoogstzelve Europeesche Staten wonende, en thans grondeigenaren in de voorsz. Kolonien zijnde;

Ten tweeden: alle onderdanen van Hoogstgez. Z. Maj., die, in vervolg van tijd, mogten geraken in het bezit der plantagien, thans aan Hollandsche eigenaren in deze zelve behorende;

Ten derde: alle zoodanige grondeigenaren, die in gezegde Kolonien thans wonende, in de Nederlanden geboren zijn, en, in conformiteit van art. 8 van deze conventie, mogten verklaren als Nederlandsche eigenaren, bij voortdurend, te willen blijven geconsidereerd, en

Ten vierden: alle onderdanen van Hoogstgez. Z. Maj., die mogten zijn houders van hypotheeken op plantagien in gezegde Kolonien, vóór de dagteekening van deze conventie gevestigd, en die, volgens hunne akte van hypotheek, het regt bezitten, om de produkten van gezegde plantagien naar de Nederlanden uit te voeren, onder de restrictie echter in art. 9 bepaald.

7. In alle gevallen, in welke het regt van voorziening van gehypothekeerde plantagien met behoeften en het regt van uitvoer van produkten van dezelve naar Nederland niet dadelijk aan den hypotheekhouder verzekerd is, zal het dezen vergund zijn, om alleen uit de Kolonie zoodanige quantiteit van produkten uit te voeren, als genoegzaam zal zijn, om, gerekend naar de prijs-courant in de Kolonie, beloop van de interesten of kapitaal, jaarlijks aan hem verschuldigd, te betalen, en daar en tegen, in dezelfde evenredigheid, artikelen van benodigdheden in de Kolonie in te voeren.

8. Alle eigenaren, onderdanen zijnde van Z. Maj. den Koning der Nederlanden, thans in dezelve Kolonien woonachtig, zullen verplicht zijn, ten einde tot de voordeelen van deze conventie gerechtigd te zijn, binnen drie maanden, na de publicatie van dien, in de voorsz. Kolonien, te verklaren of zij genegen zijn, als zoodanig bij voortdurend te worden aangemerkt.

9. In alle de gevallen, in welke beide Nederlandsche en Engelsche onderdanen op dezelfde plantagie in de voorsz. kolonien hypotheek hebben, zal de hoeveelheid van produkten, die aan de onderscheiden hypotheekhouders moet worden geconsigneerd, zijn in evenredigheid van het beloop van de schuld, aan elk respectievelijk verschuldigd.

10. Ten einde de bepalingen van de tegenwoordige (het vervolg op de koninklijke beschikking.)

als de onderzending mogt doen zien, dat voor de bepalen van beiden mogten te verlagen zijn.

15. Eindelijk wordt bepaald, dat de stipulatie van deze conventie van kracht zullen zijn, van den dag der uitwisseling van de ratificatie van dien.

16. De tegenwoordige conventie zal worden gerepliceerd en de ratificatie van dien worden uitgewisseld te Londen, binnen drie weken na de dagteekening der zelve, of eerder indien mogelijk.

Ten oorkonde dezer hebben de respectieve Plenipontiarissen deze geteekend en met het cachet hunner wapens voorzien.

Alzoo gedaan te Londen, den 1den Augustus, in het jaar onzes Heeren een duizend acht honderd vijftien. (L. S.) H. F. A. G. L.

(De tegenwoordige conventie is, den 28sten Augustus 1815, door Z. Maj. den Koning der Nederlanden gerepliceerd, en

Den 28sten September 1815 door Z. Groot-Brittannische Maj.

behooren, tegenwoordig op dezelve dadelijk gebruikt wordende, en zulks in volkomen vergoeding en voldoening van alle pretentien, welke gemeldesocietateit zoude mogen hebben of sustineren te hebben ten laste van Z. Groot-Brittannische Maj. of Hoogstzelve onderdanen, uit hoofde van eenigen eigendom, voormaals aan meergemelde societateit in de kolonie de Berbice toebehoord hebbende.

12. Alle question, die tusschen bijzondere personen, betrekkelijk de eigendomsregten in de bepaling van de tegenwoordige conventie vallende, mogten ontstaan, zullen door den bevoegden regter, volgens de wetten, in de voorsz. kolonien in kracht, worden beslist.

13. Z. Britsche Maj. neemt aan, om, in alle gevallen, waarin de regten en belangen van de Nederlandsche eigenaren betrokken zijn, met de uiterste billijkheid en onpartijdigheid te werk te gaan.

14. De beide hooge contracterende partijen behouden aan zich de magt, om, in het vervolg, zoodanige modificaties in deze tegenwoordige conventie te maken,

de lijst der Nederlandsche eigenaren in de voorsz. kolonien wonende, te kunnen dienen tot het bepalen van het gansche bedrag van de Nederlandsche populatie en eigendom of interest in de voorsz. kolonien.

11. Z. Maj. den Koning der Nederlanden aan Z. Groot-Brittannische Maj. voorgesteld hebbende, dat de Nederlandsche kooplieden en aktehouder (bekend onder den naam van de Societateit van de Berbice) eenen regtmatigen aanspraak hebben op zekere plantagien, voormaals door dezelve in de kolonie de Berbice aangelegd, uit het bezit van welke zij door de revolutionaire regering in Holland gezet waren, en welke, bij de laatste innamen van de gemelde kolonie door de wapenen van Z. Groot-Brittannische Maj., zijn aangezien geworden als Gouvernements-eigendom, zoo verbindt zich Z. Groot-Brittannische Maj. aan de gemelde societateit van de Berbice, binnen den tijd van zes maanden, na de uitwisseling der ratificatie van de tegenwoordige conventie, te restitueren de plantagien Dageraad, Dankbaarheid, Johanna en Sandvoort, met dertien negers en verder toe-

conventie des te gemakkelijker in werking te brengen en te houden, wordt bepaald, dat, elk jaar, op order van den Koning der Nederlanden, nauwkeurige en specifieke lijsten zullen worden opgemaakt, bevattende de namen en woonplaatsen der eigenaren in de Nederlanden resident, te gelijk met de namen en beschrijvingen van de plantagien, hun respectievelijk toebehoorende, met bijvoeging of de laatstgemelde zij eenen sulker of eenige andere plantagie, en of de eerstgemelde voor het geheel, dan voor een gedeelte, eigenaars der plantagie zijn; soorgelijke lijsten zullen worden opgemaakt van de hypotheeken op de plantagien gevestigd, in zoo verre die hypotheeken in het bezit van Nederlandsche onderdanen zijn; specificerende het bedrag van deschuld op hypotheek, zoo als die thans bestaat, of zoo als die, uit kracht van art. 4, zal worden bepaald.

Deze lijsten zullen aan het Britsch Gouvernement worden ter hand gesteld, en naar de meergemelde kolonien afgezonden, om, ten einde, met bijvoeging van